

Ärendenummer

Castor: HÄLS.2021.412

W3D3: BTN-2021/274

Utveckling av talan gällande överklagande av mark- och miljödomstolens dom den 3 juni 2025 i mål nr M 7636-24

Yrkande

Nämnden yrkar att mark- och miljööverdomstolen lämnar prövningstillstånd och, med ändring av mark- och miljödomstolens dom, fastställer länsstyrelsens beslut.

Utveckling av talan

Varför prövningstillstånd ska beviljas

Nämnden instämmer inte i den bedömning som mark- och miljödomstolen gjort. Domstolens avväganden i målet är godtyckliga och hänsyn har inte tagits till ärendets karaktär och omfattning.

Domstolen uppfattas endast ha tagit ställning till Trafikverkets yttranden i målet och helt upphävt nämndens beslut utan ha tagit ställning till ärendet i sin helhet. Domstolen uppfattas inte ha tagit ställning till de krav nämnden, i egenskap av tillsynsmyndighet, har ålagt Trafikverket i egenskap av väghållare.

Fastigheten Fållan 4:2

Mark- och miljödomstolen har enligt bygglovs- och tillsynsnämndens (fortsättningsvis nämndens) uppfattning inte tagit ställning till den del av åtgärdsföreläggandet som rör fastigheten Fållan 4:2. Inte heller har Trafikverket, vad nämnden känner till, motsatt sig till att de ska vidta de fastighetsnära åtgärder som de föreslagit för denna fastighet. Det är av nämndens uppfattning att domstolen helt bortsett från den delen av nämndens föreläggande och till synes verkar det som att mark- och miljödomstolen inte vägt in denna fastighet i sitt domskäl. Domstolen har inte motiverat varför nämndens beslut ska upphävas i denna del och därmed yrkar nämnden att prövningstillstånd ges och att mark- och miljödomstolen prövar denna del av föreläggandet.

Rimlighetsavvägning enligt 2 kap. 7 § miljöbalken

Trafikverket är väghållare för den statliga infrastrukturen, vilket är en mycket omfattande verksamhet. Den prövning som nämnden gjort genom sitt beslut har utgått från de skyldigheter Trafikverket har enligt 2 kap 3 § miljöbalken. Dessa skyldigheter aktualiseras så snart det finns ett behov av åtgärder för att motverka att Trafikverkets verksamhet medför olägenhet för människors hälsa. Enligt samma bestämmelse inträder denna skyldighet så snart det finns skäl att anta att olägenhet kan uppstå. Skyldigheterna gäller dock inte ifall det anses orimligt att uppfylla dem.

POSTADRESS

Miljö- och bygglovsförvaltningen
Miljötillsynsavdelningen
141 85 Huddinge

BESÖKSADRESS

Hälsövägen 7

E-POST OCH WEBB

miljotillsyn@huddinge.se
www.huddinge.se

TELEFON (VXL)

08-535 300 00

Nämnden ifrågasätter inte att åtgärder inom Trafikverkets verksamhet behöver vidtas på ett strukturerat och systematiskt sätt. Det faktum att Trafikverket har en mycket omfattande verksamhet frångår inte Trafikverkets skyldighet som verksamhetsutövare enligt miljöbalken.

Nämnden har bedömt att de åtgärder som Trafikverket har presenterat för att minska den olägenhet deras verksamhet utsätter de boende för har varit rimliga, och därmed meddelat ett föreläggande om att vidta åtgärderna. Domstolen har dock helt utelämnat en bedömning kring ifall det varit kostnadsmässigt och miljömässigt motiverat av tillsynsmyndigheten att förelägga verksamhetsutövaren att vidta åtgärderna. Med bakgrund av detta ska nämnden beviljas prövningstillstånd, så att domstolen kan göra denna bedömning.

Åtgärdsförslagen som Trafikverket har presenterat har nämnden bedömt vara tekniskt möjliga att vidta. Det får även förutsättas att Trafikverket inte redovisat åtgärder som inte är tekniskt möjliga. Det som kvarstår är då en bedömning kring vad som ska anses vara kostnadsmässigt motiverat i förhållande till samhällsnyttan av åtgärderna, givet att de är tekniskt möjliga att vidta.

Mark- och miljödomstolen har inte tagit ställning till denna del av nämndens beslut och den bedömning nämnden gjort att de föreslagna åtgärderna är kostnadsmässigt motiverade i förhållande till nyttan av dem. Domstolen har i och med detta inte redogjort för varför kostnaden för åtgärderna ska anses väga tyngre än nyttan av att de vidtas.

Nyare befintlig miljö och fastigheterna byggda efter 1997

Domstolen menar att för bostäder som är uppförda efter våren 1997 gäller riktvärdet 55 dBA ekvivalent nivå. Nämnden vill här påpeka att det är samma riktvärde som Naturvårdsverket anger i sin vägledning (ÄNR NV-08465-15) i den del som avser det som kallas *nyare befintlig miljö*.

Domstolen anför att de bostäder i ärendet som är byggda mellan 1999 och 2011 inte utgör befintlig bebyggelse och att de därmed inte ska omfattas av den första etappen i åtgärdsprogrammet i infrastrukturpropositionen. Nämnden gör utifrån detta resonemang tolkningen att de inte ska omfattas eftersom åtgärdsprogrammet endast rör befintlig miljö. Domstolen har dock inte motiverat varför det tidigare nämnda riktvärdet om 55 dBA ekvivalent nivå inte ska gälla. Nämnden anser att prövningstillstånd ska ges, så att Naturvårdsverkets vägledning kan omsättas till praxis och vägledning i tillsynsmyndighetens bedömning.

Grunderna för överklagandet

I sitt domskäl har mark- och miljödomstolen anført att tio av de aktuella bostäderna som är byggda före 1997 omfattas av åtgärdsprogrammet i infrastrukturpropositionen 1996/97:53 och att en ekvivalent ljudnivå om 65 dBA ska klaras. Nämnden ifrågasätter inte detta ställningstagande, men saknar en motivering kring varför ett avsteg från åtgärdsprogrammet inte är motiverat i detta enskilda ärende. Nämndens uppfattning att de åtgärder som presenterats skulle innebära att olägenheten för människors hälsa till viss del kan lindras och därmed

att åtgärderna ska vara motiverade, eftersom det är så många boende i området Fällan som hälsomässigt gynnas av åtgärderna i förhållande till kostnaden.

Som den klagande i ärendet (Fällans Fastighetsägarförening) framför är det fler boende i området som framfört klagomål, dock har samtliga boende inte lämnat in något formellt klagomål till nämnden. Detta fråntar dock inte det faktum att de av Trafikverket föreslagna åtgärderna för att reducera trafikbullret från deras verksamhet skulle gynna långt fler än de 19 fastigheter som nu omfattats av nämndens åtgärdsföreläggande.

Naturvårdsverkets tillsynsvägledning har inte beaktats

Som stöd i bedömning vid trafikbuller i befintlig miljö har Naturvårdsverkets vägledning (ÄNR NV-08465-15) tillämpats. Av vägledningen framgår att det i äldre befintlig miljö inte bedömts att åtgärder rutinmässigt ska övervägas även om nivåerna för god miljö inte klaras. Istället har de så kallade åtgärdsnivåerna använts för att avgöra om åtgärder i normalfallet behöver övervägas. För bostäder i äldre befintlig miljö (byggda innan 1997) behöver åtgärder enligt praxis normalt övervägas först då bullret vid fasad är eller överskrider den ekvivalenta nivån 65 dBA.

Nämnden är av uppfattningen att ett klagomålsärende som berör 19 fastigheter och krav på åtgärder inte varit rutinmässiga i detta ärende. Nämnden håller därmed inte med i bedömningen mark- och miljödomstolens har gjort. Nämndens uppfattningen är att det faktum att det rör sig om åtminstone 19 fastigheter som omfattas av ärendet torde utgöra sådant särskilt skäl som enligt Naturvårdsverkets vägledning ska motivera att åtgärdsnivåerna ska frångås. Sannolikt ingår fler fastigheter än de 19 som lämnat in ett formellt klagomål till nämnden, vilket även framförts av Fällans Fastighetsägarförening. I områdena Fällan samt Solvik uppgår antalet fastigheter som är bullerutsatta till närmare 100 stycken. Nämnden efterfrågar att mark- och miljödomstolen gör denna prövning så att praxis på området kan förtydligas.

Fastigheten Fällan 4:30

Nämnden beslutade den 12 december 2023 § 12, BTN-2021/274 att avskriva klagomålsärendet i den del som rör fastigheten Fällan 4:30. Domstolen har i sitt avgörande helt utelämnat prövning av denna del av beslutet. Med bakgrund av detta yrkar nämnden att prövningstillstånd ges, så att denna del av nämndens beslut prövas så att nämnden får svar på ifall det var korrekt av nämnden att avskriva ärendet i den delen.

Beslut i detta ärende har fattats av bygglovs- och tillsynsnämnden den 2 september 2025 (protokollsutdrag bifogas).

Annie Östlund
Nämndordförande